

Пише: Ђорђе Милошевић
уторак, 11 јануар 2011 16:17

Понекад се и у животу и у политици деси да се задовољство због наизглед добро обављеног посла претвори у благи опрез, па и у резигнацију или разочарење. То се, додуше не у целини и не у пуној мери, односи и на руско - амерички Уговор о смањењу стратешког офанзивног нуклеарног наоружања и његовој ратификацији у парламентима две земље.

После потписивања овог уговора 8. априла 2010. године у Прагу, председници Дмитриј Медведев и Барак Обама могли су да одахну. Било је то финале вишемесечних преговора током којих су две стране настојале да у уговору обезбеде што више погодности. Осим тога, важност претходног уговора већ је истекла па је постојао вакуум током кога је, теоретски гледано, могло да се деси све и свашта.

Председници су се тада договорили да се ратификација у парламентима обави синхронизовано: ако не истог дана, онда у што је могуће краћем временском периоду. На изненађење појединих руских политичара и аналитичара, на основу ранијих искустава, Американци су одржали реч и у Сенату чак први ратификовали споразум. То је навело руског председника Дмитрија Медведева да се веома похвално, чак помало недипломатски, изрази о Бараку Обами. Он је „маладец” (лафчина) рекао је Медведев у разговору са новинарима у Москви у директном телевизијском преносу. Обама је човек који зна да саслуша саговорника и испуњава дата обећања - рекао је Медведев. Руски председник је телефоном позвао америчког колегу и изразио задовољство поводом ратификације.

На изненађење појединих руских политичара и аналитичара, на основу ранијих искустава, Американци су одржали реч и у Сенату чак први ратификовали споразум.

Успели смо да постигнемо потписивање изузетно важног уговора - изјавио је Медведев. То је камен темељац гарантовања безбедности током наредне деценије и у свету и на европском континенту.

Уопштено гледано, руски председник је имао разлога и аргумената за овакву оцену. Уговор је, према мишљењу независних аналитичара, подједнако користан за обе стране

Пише: Ђорђе Милошевић
уторак, 11 јануар 2011 16:17

а и за најширу међународну заједницу. Што мање нуклеарног наоружања, то више безбедности за све и наде да до нуклеарног рата неће доћи. А када се узме у обзир чињеница да су Русија и САД највеће нуклеарне силе са највећим бројем нуклеарних глава, онда је оптимизам у погледу међународне безбедности тим већи. Да ли би то могло водити и свету без нуклеарног оружја - за сада је прерано говорити. Председник Медведев, дакле, гледа на уговор у широком контексту руско - америчких односа и међународних кретања и његово задовољство је потпуно разумљиво. Остаје, међутим, тајна да ли је он знао за амерички пропратни докуменат и питање - да ли би се тако похвално изразио да је знао за њега.

Најкраће речено, уговор (у Москви се он назначавача као СНВ - 3) обавезује две стране да током наредних седам година смање нуклеарно наоружање за трећину. То значи да би свака земља могла да располаже са 1.550 нуклеарних бојевих глава. Више од два пута смањиће се број носећих ракета на подморницама и тешким бомбардерима као и број лансирних рампи.

Према извештајима из Вашингтона, за уговор је гласао 71 сенатор а 26 је било против. Таква већина протумачена је у Москви као жеља Вашингтона да побољша односе са Русијом.

Јавља се, међутим, да ратификација није ишла глатко. Неки сенатори су се жестоко противили ратификацији. Донета је и пропратна резолуција која је значајно покварила расположење у руској Думи и за извесно време отегла ратификацију.

Амерички сенатори су, наиме, условили ратификацију гаранцијама да ће САД инсталирати систем противракетне одбране у Европи као заштиту од Северне Кореје и Ирана.

Амерички сенатори су, наиме, условили ратификацију гаранцијама да ће САД инсталирати систем противракетне одбране у Европи као заштиту од Северне Кореје и Ирана. Резолуција изражава мишљење сенатора и не мења суштину уговора и обавеза две стране који проистичу из уговора- оценио је у руском парламенту министар иностраних послова Сергеј Лавров. Уједно, резолуција се односи на низ принципијелних питања, укључујући модернизацију неких видова америчког нуклеарног оружја.

Пише: Ђорђе Милошевић
уторак, 11 јануар 2011 16:17

Ово је успорило ратификацију у Доњем дому руског парламента који је прихватио уговор у првом читању. Потпуна ратификација очекује се у јануару. Да није америчке пропратне резолуције, ми бисмо још данас у потпуности ратификовали уговор - изјавио је Лавров. Овако, мораћемо све да одложимо за извесно време. Када будемо проучили садржај америчке резолуције ми ћемо формулисати наш пропратни документ - рекао је Лавров. Он није крио нерасположење, па и забринутост због резолуције америчког сената која баца одређену, рекло би се не наивну, сенку на читав процес.

Доњи дом руског парламента састао се сутрадан после ратификације уговора у америчком Сенату, што сведочи о спремности руске стране да тај значајан посао оконча.

Дебата је била веома жива а на моменте је прелазила у надвикивање. Посланици владајуће „Јединствене Русије” подржали су ратификацију уз мање ограде и примедбе. Председник комитета за међународне односе Дмитриј Косачов указао је на неопходност да Дума уз ратификацију донесе пропратни документ који би био одговор на америчку резолуцију. Председник комитета за одбрану, Виктор Заварзин, оцењује да је Русија успела да извуче од Вашингтона „максимално могуће уступке”. Ипак, заложил се за опрез и предложио да се пажљиво размотре сва питања која намеће америчка резолуција.

Поједини посланици изразили су мишљење да је уговор неповољан по Русију. „Уговор не ограничава изградњу система противракетне одбране. Ми смо били обавезни да прецизирамо при којим условима ћемо изаћи из уговора, али то нажалост нисмо учинили” - кажу опозициони посланици.

По мишљењу лидера фракције КП у Думи, ГенADIЈА ЗЈуганова, Русија ће се ступањем на снагу овог уговора наћи у опасности и „престаће да буде велика држава”. Ми нећемо гласати за ратификацију - изјавио је ЗЈуганов. Наоружање треба смањити, али само обострано.

У опозиционим круговима се тврди да би било наивно веровати да ће американци одустати од изградње система противракетне одбране за који се тврди да је уперен против Русије а не за одбрану од „имагинарних непријатеља” (Ирана и Северне Кореје). „Русија ће тада остати у улози пасивног посматрача у условима када Вашингтону буду

Пише: Ђорђе Милошевић
уторак, 11 јануар 2011 16:17

потпуно одвезане руке. Тешко да то одговара интересима Русије”.

Жириновски ни овога пута није одустао од свог познатог стила. Он је оптужио депутата из редова владајуће „Јединствене Русије” Сергеја Маркова да је - амерички шпијун и затражио да више не предаје на престижном московском МГИМО универзитету.

Против ратификације енергично је наступио и лидер Либерално - демократске партије Владимир Жириновски. Он сматра да се САД неће придржавати уговора и да им је циљ да „разоружају Русију” и лише је нуклеарног потенцијала. Подсетио је на изјаву Била Клинтонa који је рекао да Русији треба „ишчупати нуклеарну жаоку”.

Жириновски ни овога пута није одустао од свог познатог стила. Он је оптужио депутата из редова владајуће „Јединствене Русије” Сергеја Маркова да је - амерички шпијун и затражио да више не предаје на престижном московском МГИМО универзитету. „Иди код Мек Кејна, чисти му ципеле. Иди код Кондолизе Рајс и пуљуби је „на једно место”- викао је Жириновски уз смех депутата.

И тако, констатују коментатори, у руском парламенту има људи који су у стању да крајње озбиљне дебате претворе у веселе догађаје.

Наредни дани ће сигурно показати да ће у руској Думи сигурно бити више озбиљности и забринутости него веселих сцена.